

پیکر تراشان معاصر جهان

معصومه رحیمی امین

سرشناسه : رحیمی امین، معصومه، ۱۳۴۸ -
عنوان و نام پدیدآور : پیکر تراشان معاصر جهان / نویسنده معصومه رحیمی امین.
مشخصات نشر : قم: تلاش اندیشه.
مشخصات ظاهری : ۲۷۲ ص؛ ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.
شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۶۲۴۶-۶۱-۳
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
موضوع: پیکر تراشی -- تاریخ
موضوع: Sculpture -- History
موضوع: پیکر تراشان -- سرگذشتنامه
موضوع: Sculptors -- Biography
ردیفی کنگره: NB ۶۱ ۱۳۹۷
ردیفی دیوبی: ۷۳۰
شماره کتابساز ملی: ۵۶۹۲۹۸۹

انتشارات تلاش اندیشه

پیکر تراشان معاصر جهان

نویسنده: معصومه رحیمی امین
طرح جلد: جواد واعظی
تاریخ انتشار: ۱۳۹۷ - نوبت چاپ: اول
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
قیمت: ۳۳۰۰۰ تومان
شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۶۲۴۶-۶۱-۳
ارتباطات: ۰۲۵۳۷۷۳۲۷۴۴ - ۰۲۱۶۶۴۸۴۱۷۹
تهران، خیابان انقلاب، شهدای ژاندارمری، پلاک ۵۸، واحد ۴
کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

فهرست

۱۱	 مقدمه
۱۳	 چند نمونه از مجسمه‌های دیبای باستان
۱۴	 مجسمه سازی در دوره بعد از قرون وسطی
۱۶	 پیکر تراشی در قرن نوزدهم
۱۷	 پیکر تراشی در عصر حاضر
۱۸	 مجسمه سازی در ایران
۲۱	 آنتونی گورملی
۲۳	 هنر صفویه و مجسمه سازی در آن
۲۳	 افشاریه و زندیه
۲۳	 قاجاریه و معاصر
۳۲	 معماری یونان باستان و نقش مجسمه در آن
۳۴	 هنر اژه ای (۲۶۰۰ - ۱۱۰۰ ق. م)
۳۵	 ۱- هنر سیکلادی (۲۶۰۰ - ۱۱۰۰ ق. م)

۳۵	 نقاشی مینوسی
۳۶	 سفالگری مینوسی
۳۶	 ۳- هنر مینوسی (۱۶۰۰ تا ۱۱۰۰ ق. م)
۳۶	 معماری مینوسی
۳۷	 هنر یونان باستان
۴۱	 مجسمه سازی
۴۳	 (۱) گلدان‌های «دپیلون» یا «دیفیلون»
۴۴	 (۱) گلدان‌های گرنیتی
۴۴	 ۳- گلدان‌های سیاه نقش
۴۵	 (۲) گلدان‌های قرمز نقش (سرخ گون)
۴۶	 معماری یونان باستان
۴۷	 هنر اترسک
۴۸	 معماری اترسک
۵۰	 مجسمه سازی
۵۲	 معبد
۵۳	 مجسمه سازی یا تندیسگری
۵۵	 هنر مجسمه‌سازی یا تندیسگری
۵۵	 مجسمه‌سازی و مذهب
۵۶	 مجسمه‌ها و هویت شهری
۵۷	 نقش مجسمه‌ها در شکل بخشی به روحیات و عواطف جمعی
۵۸	 تاریخچه ای از مجسمه سازی در ایران
۵۹	 مجسمه‌ها باید ریشه در فرهنگ و باور مردم داشته باشد
۶۰	 مجسمه سازی در یونان باستان
۶۶	 کوتاه از تاریخچه مجسمه سازی
۶۸	 چند نمونه از مجسمه‌های دنیای باستان

۶۸		مروری بر تاریخچه مجسمه سازی
۶۹		مجسمه سازی در دوره بعد از قرون وسطی
۷۱		پیکر تراشی در قرن نوزدهم
۷۲		پیکر تراشی در عصر حاضر
۷۳		مسححه سازی مدرن
۷۷		هنر مجسمه سازی در ایران باستان
۸۵		ریشه ها و رویکردهای مجسمه سازی در ایران
۹۱		هنر از دیدگاه تاریخی و نقش مجسمه سازی در آن
۱۲۹		هنر مجسمه سازی پیش از تاریخ
۱۳۷		هنر مجسمه سازی بیزانس
۱۴۰		معماری بیزانس
۱۴۲		نقاشی و پیکر تراشی بیزانسی
۱۴۵		بررسی تطبیقی هنر بیزانس و ویژگی های آن
۱۴۸		مجسمه سازی مصر باستان
۱۵۳		آغاز هنر مصر
۱۵۹		هنر مصر (یادداشت های الحاقی)
۱۶۱		پادشاهی بطالسه یونانی تبار (۳۰۵ - ۳۰ ق م)
۱۶۵		فلسفه هنر مجسمه چیست؟
۱۸۰		تاریخ هنر اسلامی و نقش مجسمه سازی
۱۸۷		شمه ای از تفکر و تاریخ هنری جهان قبل از اسلام
۱۸۷		ماده هنر اسلامی
۱۹۰		هنر زرتشتی-ایرانی
۲۰۱		هنر عرب جاهلی
۲۰۸		هنر اسلامی و مجسمه سازی

۲۱۰	حکمت و صنعت؛ دو بال پرواز هنرمند.....
۲۱۱	تأثیر تشیع بر هنر
۲۱۲	الف) فراهم آوردن مجموعه‌های قرآنی - حدیثی
۲۱۳	ب) مجموعه‌های گرافیکی
۲۱۵	ج) به کارگیری ایما، اشاره و نشانه
۲۱۶	د) اجتهاد
۲۱۸	هـ) امامت و عدالت
۲۲۰	و) عدالت
۲۲۱	ز) احکام شیعی
۲۲۷	ح) منی علی ائمه اطهار علیهم السلام
۲۲۸	ط) ادعیه
۲۳۲	خلاصه بحث
۲۴۶	هنر اروپا و مجسمه سازی
۲۴۷	معماری باروک
۲۴۸	باروک و نقاشی
۲۴۹	باروک و تندیس‌گری
۲۴۹	مجسمه سازی در دوره صفویه
۲۵۷	مجسمه سازی در امپراطوری‌های بزرگ
۲۶۲	• مجسمه سازی ایران
۲۶۵	مهم‌ترین مجسمه‌های جهان
۲۶۵	۱. مجسمه آزادی، ایالات متحده آمریکا
۲۶۶	۲. ابوالهول، جیزه مصر
۲۶۶	۳. تندیس مسیح، برزیل
۲۶۷	۴. داوود توسط میکلا‌نژ، ایتالیا
۲۶۷	۵. متفکر
۲۶۸	۶. پری دریایی کوچک

۷. تندیس مسیح، ایتالیا..... ۲۶۸
۸. ونوس میلو، فرانسه..... ۲۶۹
۹. مام میهن فرا می خواند، روسیه..... ۲۶۹
۱۰. موآی، شیلی..... ۲۷۰
۱۱. باکره سوگوار (پیه تا)، ایتالیا..... ۲۷۰
۱۲. سرهای اولمک، مکزیک..... ۲۷۱
۱۳. ردیف شیرها، یونان..... ۲۷۱
۱۴. آپولو و دانته، ایتالیا..... ۲۷۲
۱۵. تندیس بهار معبد بودا، چین..... ۲۷۲

مقدمه

اصطلاح مجسمه سازی (پیکره سازی) را نمی‌توان یک اصطلاح ثابت و رایج اطلاق به اشیاء یا فعالیت‌های معین دانست. با این حال هنر مجسمه سازی دارای یک خصلت اصلی و همیشگی است که آن را از سایر هنرهای بصری متمایز می‌کند و آن آفرینش شکل سه بعدی می‌باشد.

حجم بهترین عنصر در طرح یک مجسمه محسوب می‌شود. مجسمه ممکن است بصورت همه جانبی یا بصورت نقش برجسته باشد. مجسمه همه جانبی شیئی است مستقل و جدا که فضایی را اشغال می‌کند، ولی نقش برجسته به زمینه‌ای متصل شده و یا کمابیش از آن بیرون آمده است.

پیکر تراشی یا به انگلیسی Sculpture خوانده می‌شود که از کلمه Sculper به معنی تراشیدن مشتق شده است. در حالیکه مجسمه سازی فقط تراشیدن نیست بلکه فرم دادن شیئی است که ماده اولیه آن سنگ - موم و یا فلز باشد.

پیکر تراشی حتی قبل از پیدایش قدیمی‌ترین تمدن‌ها وجود داشته، حتی شواهدی از این هنر از تمدن غارنشینان بدست آمده است. مثلاً یکی از حجاریهای بسیار زیبای قبایل مایاها در پرو.

در همه اعصار و قرون هنر مجسمه سازی بعلت مواد اولیه آن که اکثرا سنگ و چوب است به هنری باشکوه و با اصالت بدل شده و در برخی موارد شناسنامه ای برای هویت و طرز زندگی تمدنها شده است.

در اعصار قدیم پیکر تراشی با مذهب ارتباط مستقیم داشت چنانکه پیکره‌هایی که از تمدنهای باستانی، مصر، هند، چین و مایاها باقی مانده نشان می‌دهد مذهب در تحول و تکامل این هنر نقش اساسی دارد.

شاهان آشوری پیکر تراشی را وسیله ای برای بزرگ جلوه دادن اعمال خود قرار دادند. فراعنه مصر نیز برای رساندن فراعنه به مقام الوهیت از پیکر تراشی سودجویی کردند و کم کم بت و بت پرستی به شکل پرستش پیکره‌هایی گاه عجیب و غریب در آمد. در ایران بخصوص در دوران هخامنشی پیکر تراشی وسیله ای بود برای ثبت آیین‌ها و نشان دادن شوکت ایرانیان و در این دوران بود که پیکر تراشی مفهومی کاملاً هنری یافت.

در یونان باستان مجسمه سازان بیشتر سعی داشتند نمونه کامل یک شکل ایده آل را مجسم کنند. ایده آلیسم در مجسمه سازی یونان باستان تحول و تکامل فراوان یافت و چنان پیشرفت کرد که مایه بهت و حیرت جهانیان شد.

در زمان رومی‌ها این هنر زیبا به اوج تکامل و شکوه رسید و جنبه‌های عملی هم علاوه بر موارد گفته شده پیدا کرد ولی به پیکر تراشی یونانیان باستان در مقام نرسید.

چند نمونه از مجسمه‌های دنیای باستان

مجسمه سایور اول ساسانی در غار بیشاپور، مجسمه عظیم بودا در بامیان افغانستان، مجسمه ابوالهول مصر، مجسمه‌های غول پیکر رامسس دوم و نفرتیتی، اخاتون، توت عنخ آمون در مصر، مجسمه عظیم آتنه (اثر فیدياس) در مانتئون، لاوکون، پرتاب کننده دیسک، ارابه ران، پیروزی ساموراس و نفوس دومیلو، و مجسمه‌های شیوا.

پیکر تراشی یا مجسمه سازی در عصر بیزانس و دنیای مسیحیت:

در عصر بیزانس پیکر تراشی در خدمت کلیسا بود و منحصر می‌شد به شمایل حضرت مسیح، مریم پاک و خواربون. قسطنطنیه پایتخت بیزانس که پاریس قرون وسطی نام داشت پرورد از کلیساهای رنگارنگ. یکی از امپراتوران بیزانسی از ترس اینکه بت پرستی در امپراطوری او رواج یابد ساختن مجسمه را منع کرد. اما در امپراطوری غربی روم پیکر تراشی رواج کاملی داشت حتی سبک جدیدی در معماری بر اساس پیکر تراشی بنام رومانسک بوجود آمد. اکنون